Sint-Maarten
algemeen ziekenhuis
emmaüs

Radiotherapie bij tumoren gelegen in het bekken

Radiotherapie - Route 989

Je afspraken

Simulatie

Intakegesprek:
.....dag ..... /..... /..... om..... uur.
Gelieve je rechtstreeks aan te melden aan het onthaal op de dienst radiotherapie (route 989, niveau -1).

Nuchter ❑ Ja ❑ Neen

Allergie ❑ Ja ❑ Neen

Zwanger ❑ Ja ❑ Neen

Gevulde blaas ❑ Ja ❑ Neen

Lege dikke darm ❑ Ja ❑ Neen

Eerste behandeling

.....dag ..... /..... /..... om..... uur.
Gelieve je rechtstreeks aan te melden aan het onthaal op de dienst radiotherapie (route 989, niveau -1).

Aantal behandelingen .....
Behandeling met gevulde blaas ❑ Ja ❑ Neen
Behandeling met lege dikke darm ❑ Ja ❑ Neen

Je behandelende arts

❑ dr. D. De Bal

❑ dr. A. De Caluwé

❑ dr. C. Draulans

❑ dr. A. Pelgrims

❑ dr. M. Thomas

❑ dr. V. Vandeputte

❑ dr. J. van der Veen

Contact: 015 89 29 80

1. Inleiding

Radiotherapie is een veelgebruikte methode om kanker te behandelen. Ze wordt ook wel “bestraling” genoemd.

Meer dan de helft van alle patiënten met kanker krijgt tijdens het verloop van zijn/haar ziekte bestralingen toegediend, vaak in combinatie met een chirurgische ingreep, chemotherapie en/of hormoontherapie.

De bestraling is erop gericht om kwaadaardige cellen te doden of om lokaal een betere controle te krijgen op het verloop van de ziekte. Dankzij de technologische vooruitgang kunnen we tegenwoordig heel precies bestralen. Dit verhoogt de doeltreffendheid van de radiotherapie en vermindert de bijwerkingen.

Bestralingen ter hoogte van de onderbuik kunnen echter wel enkele tijdelijke bijwerkingen veroorzaken. Deze bijwerkingen zijn steeds plaatselijk en meestal van voorbijgaande aard. Een aantal weken na het beëindigen van de bestralingen genezen deze bijwerkingen meestal volledig. Sommige mensen hebben veel last van bijwerkingen, anderen merken er weinig van.

We hopen je met deze brochure voldoende info te geven om met vertrouwen aan je bestralingsbehandeling te beginnen. Als je hier geen antwoord vindt op je vragen, stel ze dan gerust aan het team dat jou verzorgt.

2. Rondleiding

De dienst radiotherapie organiseert om de 14 dagen rondleidingen voor jou en je familie. Verpleegkundigen en technologen geven een korte presentatie over de werking van radiotherapie, gevolgd door een bezoek aan de bestralingsbunkers en de bedieningsruimte. Er is voldoende tijd om vragen te stellen.

Inschrijven is verplicht en kan op tel. 015 89 29 80. Aanmelden bij aankomst is niet nodig, neem gerust plaats in een van de wachtzalen. De verpleegkundigen en technologen komen je daar ophalen.

3. Je behandelend team

Een team van specialisten staat voor jou klaar tijdens je behandeling:

Je **radiotherapeut-oncoloog** is een arts die gespecialiseerd is in de behandeling van kanker door bestraling. Ook al voert hij/zij je bestraling niet persoonlijk uit, er is wel altijd een radiotherapeut-oncoloog aanwezig op de dienst tijdens de uren van bestraling. Als je tijdens de behandeling problemen zou ondervinden, vraag dan naar deze arts via je verzorgend team.

Medische fysici en planningsverpleegkundigen staan in voor de controle van de bestralingstoestellen. Ze werken je bestralingsplan ook mee uit.
Een **verzorgend team** van verpleegkundigen en technologen hebben met jou het meeste contact. Zij zijn op de hoogte van je aandoening en de details van je behandeling. Ze begeleiden je doorheen het hele traject en staan altijd voor je klaar. Met elke vraag kan je bij hen terecht.

Indien nodig kan je ook een beroep doen op een psycholoog, sociaal verpleegkundige, sociaal assistent, diëtist, …

Aan het **onthaal** kan je terecht voor al je praktische vragen en afspraken.

4. Je behandelingstraject

A. Consultatie

Tijdens je eerste afspraak met je arts zal hij/zij je medisch dossier met jou bespreken en uitleggen welke behandeling hij/zij voorstelt. Ook hoor je welke neveneffecten kunnen optreden. Het opstarten van een bestralingsbehandeling gebeurt in overleg met je huisarts en andere specialisten die je opvolgen. Daarnaast leggen we tijdens deze consultatie de verdere afspraken op de bestralingsdienst vast.

B. Simulatie

Gelieve je voor deze afspraak rechtstreeks aan te melden op het onthaal van de dienst radiotherapie. Deze is te bereiken op route 989 op niveau - 1. Het is niet nodig om je vooraf in te schrijven aan de kiosken aan de hoofdingang van het ziekenhuis.

Intakegesprek

Tijdens dit gesprek geeft de verpleegkundige je alle praktische informatie over je bestralingsbehandeling.

- De afspraken voor je behandeling worden met jou overlopen.
- Informatie over de parking: tijdens de behandeling kan je gratis gebruik maken van de parking.
- Je ontvangt een persoonlijk kaartje met streepjescode. Dit breng je steeds mee wanneer je voor je bestraling komt.
- Er wordt een foto genomen om je dossier te vervolledigen.
- De voorbereidende simulatie/scan wordt met jou overlopen.
- Je krijgt informatie over het praktische verloop van je bestralingsbehandeling.
- De mogelijke bijwerkingen worden overlopen, alsook praktische tips.
- Aarzel niet om je vragen te stellen.

Voorbereidende simulatie/scan

Elk lichaam is anders. Voor we starten met je behandeling wordt nauwkeurig het te bestralen gebied bepaald. We vragen je de houding aan te nemen die je bij de therapie zal moeten aanhouden zodat we met een CT-scan een simulatie kunnen maken. Alle informatie van deze simulatie wordt doorgegeven aan de medische fysici van de dienst. Zij zijn verantwoordelijk voor de technische aspecten van de bestraling. De radiotherapeut-oncoloog en de medische fysicus bepalen in overleg je behandelingsplan.

C. Blaas- en darmvulling

De plaats die bestraald moet worden, bevindt zich ter hoogte van de blaas en het rectum (het laatste deel van de dikke darm). De vulling (urine, stoelgang en/of darmgas) van zowel blaas als het rectum bepaalt dus mee de positie van de plaats die bestraald moet worden en de nauwkeurigheid van de bestralingen. Vandaar ons voedingsadvies zodat de blaas en het rectum zo goed als mogelijk op dezelfde manier gevuld zijn tijdens alle bestralingen.
Je mag starten met de voedingsmaatregelen minstens 3 dagen vóór de simulatie (CT-scan) en volg ze tot het einde van de bestralingsbehandeling.

Algemene tips

- Drink minstens 1,5 liter niet-bruisend water per dag.
- Eet regelmatig en sla geen maaltijden over.
- Vermijd hete of ijskoude dranken en sterke koffie.
- Vermijd een zeer vette / gefrituurde en een sterk gekruide voeding.
- Doe regelmatig (lichte) fysieke inspanningen.

Lege dikke darm

- Tracht, bij voorkeur voor de simulatie en voor elke bestraling, vlot stoelgang te maken. Bij voorkeur geen harde stoelgang.
- Indien dit problematisch is voor jou (omwille van bv. constipatieproblemen) kan de behandelende arts je een laxeermiddel voorschrijven.

Beperk darmprikkelende en gasvormende voedingsmiddelen

- scherpe specerijen/smaakmakers: peper, sambal, curry, paprikapoeder (pikant), knoflook(poeder), wasabi, mosterd, harissa, kappertjes, chili…;
- vezelige groenten en rauwkost; Verwijder schillen, pitten en nerven;
- alcohol, sterke koffie; Gebruik thee of deca koffie en drink overwegend niet-bruisend water;
- noten (ook verwerkt in kaas);
- kruidenkaas (met look);
- koolzuurhoudende dranken.

Gevulde blaas

- Ga voor je vertrek nogmaals naar het toilet.
- Drink vervolgens 0.3 tot 0.5 liter (geen alcohol).
- Tracht niet meer naar toilet te gaan tot na de bestraling of de simulatie.
- Als je merkt dat het niet lukt om zolang het water op te houden kan je de hoeveelheid drinken verlagen (bv. klein flesje onderweg in de auto, er is ook steeds water en koffie in wachtzaal aanwezig).
  Meld dit dan ook aan je behandelend team.

Lege blaas

- Ga vlak voor de simulatie/bestraling nogmaals naar het toilet.
- Drink vervolgens niet meer.

Diëtist

Indien deze aanbevelingen je onvoldoende helpen of bij specifieke vragen, kan je steeds beroep doen op de diëtist.

D. Behandeling

- De eerste bestraling volgt meestal verschillende dagen na de simulatie. Die tijdspanne is nodig om het plan op te stellen en de nodige berekeningen uit te voeren.
- Aan de ingang radiotherapie kan je je aanmelden door de streepjescode in te scannen. Verpleegkundigen gebruiken deze streepjescode ook om je bestralingsdossier te openen.
- Elke bestraling op zich duurt slechts een aantal minuten. Met behulp van 3D-camera's word je gepositioneerd in dezelfde houding als tijdens de simulatie.
- Het bestralingstoestel draait en maakt geluid. Probeer je zo goed mogelijk te ontspannen. Het is belangrijk niet te bewegen en niet te praten tijdens de behandeling.
- Tijdens je behandeling ben je alleen in de kamer, maar je verzorgend team volgt alles via camera en kan je horen.
- Voor elke bestraling worden controlefoto's genomen om de houding te controleren en zo nodig bij te sturen. Soms is het nodig om meerdere foto's te nemen, waardoor de behandeling iets langer duurt. Dit kunnen we niet altijd op voorhand voorspellen.
- De bestralingstoestellen voldoen aan hoge veiligheidsvoorwaarden. Indien er een probleem is met een toestel, wordt dit zo snel mogelijk opgelost. Dit kan soms leiden tot onverwachte vertraging.

Je krijgt een bestralingsplan dat volledig op jou is afgestemd

Heb je familie of vrienden die al eens radiotherapie hebben gekregen? Weet dan dat elk bestralingsplan verschilt van persoon tot persoon. Er moet immers rekening gehouden worden met verschillende factoren.
Het aantal bestralingen dat je moet ondergaan weerspiegelt in geen geval de ernst van je aandoening. Je bestralingsplan is uniek en wordt speciaal voor jou opgesteld door je behandelend team.

Vervoer

Voor een bestralingsbehandeling is meestal geen opname in het ziekenhuis nodig. Indien je gelijktijdig met de bestraling ook chemotherapie krijgt, kan een opname noodzakelijk zijn om de chemo toe te dienen. Sommige chemotherapieën kunnen echter ook via dagbehandeling toegediend worden. Je arts zal je hierover zeker informeren. Je komt volgens afspraak en gaat na elke bestraling terug naar huis. Zorg je zelf voor vervoer of krijg je hulp van derden? Je ziekenfonds komt steeds tussen in de vervoerskosten. Indien je zelf niet over vervoer beschikt, kan je ook vervoer aanvragen via je ziekenfonds.

5. Mogelijke reacties op de bestralingsbehandeling

A. De huid

Door de behandeling kan je huid droger en gevoeliger aanvoelen. Er kan ook jeuk optreden. Huidreacties ontstaan meestal rond de derde week van de behandeling. Ze nemen dan geleidelijk toe en kunnen nog doorlopen tot enkele weken na het beëindigen van de behandeling. De huid verkleurt meestal licht- tot donkerrood. Soms kunnen er gevoelige plaatsen ontstaan, met eventueel blaasjes en open wondjes. Uitzonderlijk veranderen de open wondjes in vochtige plekken. Deze klachten treden vooral op in de huidplooien (in de liesplooi, bilnaad).
De huid begint zich twee tot drie weken na de laatste bestraling weer te herstellen. Vraag raad aan je arts of verzorgend team als je huidirritatie ondervindt. Zij geven je de nodige informatie. Bij ernstige huidirritatie krijg je, na eventueel overleg met de wondzorgverpleegkundige, steeds de gepaste producten mee om je huid optimaal te verzorgen. De adviezen en verzorging die je krijgt zijn steeds gratis. De gebruikte materialen en verbanden worden aangerekend.

Wij raden aan om

- Dagelijks een korte douche te nemen in plaats van een bad.
- Neutrale zeep (glycerinezeep) te gebruiken.
- Geen crèmes of zalven te gebruiken zonder het advies van je behandelende arts.

B. Prikkeling van de blaas

Na een twee tot drie weken kan er wat irritatie van de blaas en de urinebuis ontstaan.

Meestal ervaar je dit door:

- Frequenter wateren (mogelijks moet je ook 's nachts meer opstaan);
- Moeilijker wateren: de urinestraal kan minder krachtig worden;
- Een branderig gevoel bij het wateren.

Wij raden aan om:

- Voldoende te drinken (minstens twee liter per dag).
- Geen alcoholische dranken te drinken, omdat dit nog meer irritatie van de blaas kan veroorzaken.
- Wanneer je veel irritatie ervaart, meld je dat best aan je verzorgend team en behandelende arts. Indien noodzakelijk kan je arts hiervoor (tijdelijke) medicatie voorschrijven. Klachten verdwijnen meestal spontaan twee tot drie weken na de behandeling.

C. Prikkeling van de darm

Na een drietal weken kan er irritatie van de endeldarm ontstaan.

Meestal ervaar je dit door:

- Frequenter naar de toilet te moeten: het is mogelijk dat je meermaals per dag stoelgang maakt;
- Lossere stoelgang, soms ook waterachtig tot diarree;
- Wat slijm of bloed bij de stoelgang.

Bij diarree kan het aangewezen zijn om je voedingsgewoonten aan te passen en vezelrijke voeding tijdelijk te vermijden.

Aarzel niet om je verzorgend team te raadplegen wanneer je deze klachten ervaart.

D. Vermoeidheid

Sommige patiënten krijgen last van vermoeidheid. De wijze waarop en de mate waarin de vermoeidheid optreedt, verschilt voor iedereen. Je lichaam heeft extra energie nodig voor je psychisch en lichamelijk herstel. Het belangrijkste is dat je naar je lichaam luistert. Probeer een normaal levensritme aan te houden maar neem indien nodig korte rustpauzes.

6. Opvolging tijdens de behandeling

Je kan steeds terecht bij het verzorgend team met vragen en problemen, hoe onbelangrijk deze ook lijken. Wekelijks word je opgevolgd door je arts aansluitend op je bestraling.

Op het einde van je behandeling krijg je een afspraak voor de eerstvolgende controle bij je verwijzend arts. Je blijft onder controle om het effect van je behandeling verder op te volgen.

7. Hoe bereik je de dienst radiotherapie?

Je vindt de dienst op Route 989 in AZ Sint-Maarten.

Kom je met de wagen?
Volg de pijlen naar **ondergrondse parking P1**. Aan de rotonde, net voor het grote parkeergebouw, neem je de vierde afslag richting P1. Vanuit de parking volg je de borden radiotherapie naar niveau -1. Je kan de lift of trap nemen en komt rechtstreeks uit aan de dienst.

Kom je met de fiets of het openbaar vervoer?
Wandel naar de **ingang radiotherapie**. Deze ingang bevindt zich aan de zijkant van het ziekenhuis, naast de ingang van spoedgevallen. Je neemt de trap of lift naar niveau -1. Je komt rechtstreeks uit aan de dienst radiotherapie.

E19 ← R6 → Sint-Katelijne-Waver
N
P3
P2
PARKEERGEBOUW
HOOFDINGANG
P1
INGANG RADIOTHERAPIE
SPOED
TheA dageenheid
Kinderopvang Zonnebloem
centrum Mechelen ← Liersesteenweg → Duffel-Lier
Bushalte
Fietsparking
Wagens +2,40m

AZ Sint-Maarten
Liersesteenweg 435
2800 Mechelen

tel. 015 89 10 10
azsintmaarten@emmaus.be
www.azsintmaarten.be

© vzw Emmaüs - AZ Sint-Maarten
Overname van deze tekst en/of illustraties voor commerciële doeleinden of voor gebruik in een publicatie is enkel mogelijk na toestemming van de directie van AZ Sint-Maarten. In ieder ander geval moet de bron vermeld worden.

vzw Emmaüs - Edgard Tinellaan 1c - 2800 Mechelen
RPR Antwerpen-Mechelen - BE 0411.515.075

B0309 07-01-2026

Neem ook een kijkje op onze website